

**Historický ústav AV ČR, v. v. i.
Národní archiv
Filozofická fakulta Jihočeské univerzity**

s podporou Strategie AV21 Akademie věd České republiky,
výzkumný program „Odolná společnost pro 21. století.
Potenciály krize a efektivní transformace“

pořádají

mezinárodní konferenci

**KRIZE A STÁT
Na příkladu Československa
v meziválečném období**

Termín konání:
Čtvrtek a pátek 23. a 24. září 2021

Místo konání:
Národní archiv, Archivní 2257/4, 149 00 Praha 4, Kinosál
V případě pokračování pandemie proběhne konference online,
popř. hybridně s možností dálkových vstupů zahraničních
a domácích referujících

Spojení:
Autobusová zastávka Chodovec, autobusy č. 115, 125, 136 a 213

Konferenční jazyky:
Čeština, slovenština, angličtina, ruština (bez překladu)

POZVÁNKA/CALL FOR PAPERS:

Společnost na území meziválečného Československa byla vystavena množství problémů, z nichž některé přerostly do závažných krizí – dílčích i komplexních, na které musela domácí politická scéna (a celá společnost) reagovat. S výjimkou let 1924–1929 čelilo Československo několika rozsáhlým krizím. Zatímco zahraničně politické a zahraničně bezpečnostní komponenty reakce na krize budou řešeny v dalším ročníku konference, bude se letošní konference soustřeďovat na vnitrostátní reakce na krize především z institucionálního hlediska krizové infrastruktury, kterou pojmáme jako soubor prvků infrastruktury, kdy narušení jejich funkčnosti by mělo závažný dopad na bezpečnost státu a uspokojování základních životních potřeb obyvatelstva, jeho zdraví a ekonomiky státu.

Po skončení první světové války se Československo muselo vypořádat s přechodem z válečného do mírového stavu nejen mentálně a politicky, ale také hospodářsky (konverzí průmyslu), sociálně (například demobilizace, péče o válečné invalidy a pozůstalé) a zdravotně (problém sociálních nemocí, potlačení různých epidemií, výstavba moderního zdravotnictví). K tomu bylo nezbytné stabilizovat bezpečnostní aparát a vybudovat veřejnou správu na nových územích, přičemž slovy historika „bronzová skála moci státní“ byla budována na principu politického národa československého.

Na počátku třicátých let těžce dopadla na československou společnost Velká hospodářská krize, která způsobila mnohé ekonomické, ale i sociální, národnostní a ve svém důsledku i bezpečnostní a politické problémy.

Během pozvolného překonávání hospodářské krize narůstalo ohrožení existence Československa v podobě vzrůstajícího nepřátelství sousedního nacistického Německa, ale i dalších sousedů odmítajících versailleský systém, které kulminovalo v mezinárodní krizi v závěru třicátých let. Na toto ohrožení muselo Československo reagovat opět politicky (mimo jiné úpravou legislativy), ekonomicky (například vytvářením zásob strategických surovin, redislakací průmyslu), ale hlavně posilováním bezpečnostních struktur (například reforma armády, vznik nových útvarů u vojska a dalších bezpečnostních složek).

Konference si klade za cíl prozkoumat kritickou infrastrukturu meziválečného Československa z bezpečnostního, ekonomického, sociálního a zdravotního hlediska a analyzovat stav institucí československé demokracie a jak

vůbec přistupovaly tehdejší elity jednotlivých národů a národnostních menšin republiky k otázce krize a jak byly krizové stavy prožívány v rolích aktérů a obětí, např. z genderového hlediska.

Vzhledem k obšírnosti tématu navrhuje tyto následující **tematické okruhy**:

- **Intelektuální dějiny krize** (např. filozofické, sociologické a teoretické úvahy o krizi v meziválečném období a její zachycení v umění);
- **Legislativní příprava na krize** (např. úpravy zákonodárství, vznik zvláštních soudů a hledání politické shody);
- **Bezpečnostní reakce na krizi** (např. transformace, reorganizace a vznik nových bezpečnostních složek nebo specializovaných útvarů, včetně potlačování státního terorismu);
- **Hospodářské, sociální a zdravotní krize** (např. konverze hospodářství z válečné ekonomiky na mírové podmínky, problematika zásobování, přípravy na válku v podobě podniků důležitých pro obranu státu, celní války se sousedy, padělatelství);
- **Veřejná správa a krize** (např. úvahy o reformách veřejné správy, postoj úředníků ke krizi).

Zájemci se mohou registrovat do 1. září 2021.

V přihlášce uveďte, prosím, název vystoupení a abstrakt do 1000 znaků, dále prosíme o sdělení místa Vašeho působení a stručného životopisu.

Přihlášky zasílejte na email adresu: david.hubený@nacr.cz

Organizátoři konference si vyhrazují právo výběr příspěvků pro konferenční program.

Přednesené příspěvky, které projdou recenzním řízením, budou publikovány v recenzovaném časopise *Paginae historiae* v roce 2022.

Organizační výbor: Emil Voráček (Historický ústav AV ČR), David Hubený (Národní archiv), Miroslav Šepták (Filozofická fakulta Jihočeské univerzity)

HISTORICKÝ ÚSTAV

Akademie věd České republiky

Národní archiv

Filozofická
fakulta
Faculty
of Arts

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice